

For the latest from BDO Turkey, follow us

Sirküler Tarihi : 11.08.2022
Sirküler No : 2022/081

VERGİ İADELERİNE İLİŞKİN AÇILAN DAVALARDA %50 ORANINDA TEMİNAT ALINMADAN YÜRÜTMENİN DURDURULMASINA KARAR VERİLEMEYECEĞİNE YÖNELİK HÜKÜM ANAYASA MAHKEMESİNCE İPTAL EDİLMİŞTİR

22/1/2022 tarihli ve 31727 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 7351 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun (Kanun) 2 nci maddesi ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun (İYUK) 27 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir:

“Vergi kanunları uyarınca iadesi talep edilen vergilere ilişkin olarak açılan davalarda, dava konusu tutarın yüzde ellisi oranında teminat alınmadan yürütmenin durdurulması kararı verilemez.”

Söz konusu hüküm Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı gün olan 22.1.2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu düzenlemeye ilişkin açıklamalarımız [2022/015 sayılı Sirkülerimizde](#) yapılmıştır.

Bu defa, getirilen bu düzenlemenin Anayasa aykırı olduğu gerekçesiyle Samsun Vergi Mahkemesince yapılan itiraz başvurusu Anayasa Mahkemesince esaslan görüşülmüş ve 1/6/2022 tarihli ve E: 2022/14, K: 2022/470 sayılı Kararı ile Anayasanın 125 inci maddesine aykırı görülerek oyçokluğuyla iptal edilmiştir.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited’in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş. bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2021 yılında 11,8 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167’den fazla ülkede bulunan 1.728 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dâhil dünya çapında 97.292 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Mahkemenin iptal kararı 7.7.2022 tarihli ve 31889 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

1. KANUNLARIN ANAYASA AYKIRI OLDUĞU GEREKÇESİ İLE ANAYASA MAHKEMESİNE İPTAL İSTEMİYLE BAŞVURU USULÜ

Bilindiği gibi, Anayasanın 150 ve 151 inci maddelerine göre; kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün veya bunların belirli madde ve hükümlerinin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesinde 60 gün içinde doğrudan doğruya iptal davası açabilme hakkı, Cumhurbaşkanına, Türkiye Büyük Millet Meclisinde en fazla üyeye sahip iki siyasi parti grubuna ve üye tamsayısının en az beşte biri tutarındaki üyelere aittir (soyut norm denetimi).

Anayasanın 152 nci maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini re’sen Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesine itiraz yoluyla başvurup, hükmün iptalini talep edebilir (somut norm denetimi).

Bu maddeye göre Anayasa Mahkemesinin işin esasına girerek verdiği red kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla tekrar başvuruda bulunulamaz.

Anayasanın 153 üncü maddesine göre;

- Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.
- İptal kararının yürürlüğe girişinin ertelendiği durumlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi, iptal kararının ortaya çıkardığı hukuki boşluğu dolduracak kanun teklifini öncelikle görüşüp karara bağlar.
- İptal kararları geriye yürümez.

2. VERGİ KANUNLARINCA İADESİ TALEP EDİLEN VERGİLERE İLİŞKİN OLARAK AÇILAN DAVALARDA, DAVA KONUSU TUTARIN %50’Sİ ORANINDA TEMİNAT ALMADAN YÜRÜTMENİN DURDURULMASINA KARAR VERİLEMeyeCEĞİNE İLİŞKİN HÜKÜM ANAYASA MAHKEMESİNCE İPTAL EDİLMİŞTİR

Kanunun 2 nci maddesiyle İYUK’un 27 nci maddesinin 4 üncü fıkrasına eklenen “*Vergi kanunları uyarınca iadesi talep edilen vergilere ilişkin olarak açılan davalarda, dava konusu tutarın yüzde ellisi oranında teminat alınmadan yürütmenin durdurulması kararı verilemez.*” hükmünün Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle Samsun Vergi Mahkemesince Anayasa Mahkemesine yukarıda özetlediğimiz somut norm denetimi usulü çerçevesinde itirazda bulunulmuştur.

Anayasa Mahkemesi itiraz başvurusunu esastan incelemiş ve aşağıdaki şekilde özetleyebileceğimiz gerekçelerle söz konusu hükmü Anayasanın 125 inci

maddesine aykırı bularak 1/6/2022 tarihli ve E: 2022/14, K: 2022/470 sayılı Kararı ile oyçokluğuyla iptal etmiştir:

- “Yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için birtakım usule ilişkin sınırlamaların öngörülmesi hâlinde önemli olan öngörülen usule ilişkin sınırlamaların yürütmenin durdurulmasını anlamsız ve işlevsiz hâle getirip getirmediği ve yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesini zorlaştırıp zorlaştırmadığıdır. Bir başka deyişle öngörülen usule ilişkin sınırlamanın, yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için Anayasa’da öngörülen şartları uygulanamaz hâle getirmemesi gerekmektedir.
- Vergi kanunları uyarınca iadesi talep edilen vergilere ilişkin olarak açılan davalarda da yürütmenin durdurulmasına karar verilmesinin talep edilmesi hâlinde davacı açısından telafisi güç veya imkânsız zararların doğup doğmayacağı yönünden bir değerlendirme yapılacağı açıktır.
- Bununla birlikte bu tür davalarda idari yargı yerlerince davacı açısından telafisi güç veya imkânsız zararların doğması şartının gerçekleştiği kanısına varılması durumunda dahi kural uyarınca davacıdan dava konusu tutarın yüzde ellisi oranında teminat alınmadan yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi mümkün olmayacaktır. Bu nedenle daha önce ödemiş olduğu verginin iade edilmemesi ve dava süresince bu paradan yoksun kalınması durumunda telafisi güç veya imkânsız zararlarla karşılaşacağı kanısına varılan davacıdan yürütmenin durdurulması kararı verilmesi için dava konusu tutarın yüzde ellisi oranında teminat alınması idari işlemin uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararın doğması şartını etkisiz kılacaktır.
- Öte yandan yürütmenin durdurulması kararı verecek olan idari yargı yerlerine durumun gereklerine ve somut olayın şartlarına göre teminat alıp almama veya teminat miktarını belirleme konusunda takdir yetkisinin tanınmadığı, söz konusu teminatı ödeme imkânı olmayan davacının adli yardımdan yararlanmasını mümkün kılan bir güvenceye yer verilmediği de gözetildiğinde mutlak bir şekilde dava konusu tutarın yüzde ellisi oranında teminat alınmasını öngören kuralın yürütmenin durdurulması kurumunun etkinliğini azalttığı ve bu kurumdan beklenen amacın gerçekleşmesini engellediği açıktır.
- Açıklanan nedenlerle kural Anayasa’nın 125. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.”

Anayasa Mahkemesi, iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırmadığından, iptal kararı Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte (7 Temmuz 2022 tarihinde) yürürlükten kalkmıştır.

Söz konusu iptal kararının tamamına ulaşmak için [tıklayınız.](#)

Saygılarımızla,